

Використані джерела

1. Августин Р. Тіньова економіка як перешкода реформування системи охорони здоров'я. Модернізація менеджменту системи охорони здоров'я в умовах проведення медичної реформи: Матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Тернопіль-Кам'янець-Подільський. 2018. С.13-16
2. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. Навч. посібник. К.: Знання. 2005. 662 с.

Наталія КУЧМАК

здобувачка освітньо-професійної програми

«Публічне управління та адміністрування» ТНЕУ

Науковий керівник – д.е.н, доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ Руслан АВГУСТИН

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Земельні відносини як складова виробничих відносин посідають особливе місце в суспільному виробництві і потребують цілеспрямованої координації дій, адекватним формам власності на землю, формам господарювання на ній та способам використання землі у всіх галузях економіки. Виходячи із цього, використання землі, а в широкому розумінні – земельних ресурсів, потребує цілеспрямованого управління. Крім того, в Україні управління земельними ресурсами є ключовою проблемою земельної реформи, яка до останнього часу не знайшла кінцевого вирішення, що, в свою чергу, пов'язано з вирішенням питання про шляхи ефективного використання земельних ресурсів.

Термін «управління земельними ресурсами» означає процеси реєстрації та розповсюдження інформації про власність на землю, вартість і використання землі, а також пов'язаних із нею ресурсів. До таких процесів належать визнання права на землю та інших атрибутів, їх огляд і опис, детальне документування й надання відповідної інформації, необхідної для функціонування ринків. У цьому контексті управління земельними ресурсами стосується таких питань, як планування населених пунктів, лише у тій мірі, в якій подібна діяльність впливає на збирання та ведення необхідних земельних записів [1, с. 114].

У рамках загальних умов раціонального використання земельних ресурсів управління цими ресурсами включає три аспекти: право власності, вартість і використання землі.

У сучасному земельному кадастрі першочергова увага має приділятися не уявним даним, а детальній інформації на рівні індивідуальних землекористувачів, оскільки він повинен відповідати проблемам як окремих власників або користувачів землі, так і суспільства в цілому. Застосування

кадастру має переваги у передачі власності на землю; забезпеченні кредитів; управлінні розвитком території; оцінці впливу на довкілля; оподаткуванні землі; територіально-просторовому плануванні; контролі статистичних даних; бережливому використанні й охороні земель; інформуванні громадськості.

Хоча збір, реєстрація та оновлення земельної інформації пов'язані із значними витратами, наявність належних систем земельного кадастру і реєстрація землі мають переваги, частини яких неможливо дати реальну оцінку в грошовому виразі.

Для забезпечення успішного функціонування будь-якої широкомасштабної системи управління земельними ресурсами необхідно вирішити ряд організаційних питань. Дуже важливо приділити максимум уваги потребам користувачів запропонованої системи [3]. До числа користувачів земельної інформаційної системи в галузі землекористування належить більшість урядових закладів, громадські організації, фізичні і юридичні особи, наприклад:

1) урядові органи, які діють в таких галузях: сільське, міське господарства, охорона навколишнього середовища, транспорт, оборона, освіта, охорона здоров'я, промисловість, енергетика; торгівля; місцеве управління; судова система; фінансово-економічні питання; планування і забудова; суспільні роботи

2) суб'єкти приватного сектора; землевласники; архітектори; банки і будівельні кооперативи; будівельні організації; екологи; фермери; фінансові і страхові консультанти, інвестори; адвокати і нотаріуси; спеціалісти по маркетингу; плановики; будівельні фірми; землевпорядники і т.д.

Хоч конкретні дані, які необхідні кожному користувачу, відрізняються, однак такі питання, як право власності, вартість і характер використання землі становлять загальний інтерес.

Отже, в Україні виникла необхідність терміново переглянути свої потреби в земельній інформації з урахуванням сучасних вимог збору і обробки даних, а також потреб економіки, які змінюються. Звичайно, важко скласти довгостроковий прогноз потреби в даних, які можуть використовуватись для аналізу хронологічної динаміки змін. Проте в даний час важливо визначити першочергові завдання відповідно до наявних на сьогодні ресурсів, оскільки значні кошти витрачались в минулому на дані, які мало використовувались. Вагома частка витрат може бути компенсована шляхом продажу даних про землі, навіть якщо в умовах ринкової економіки нелегко буде визначити їх дійсну ціну. Наприклад, кадастрові карти міст, сіл сьогодні з різних причин відсутні на ринку.

Сучасна система управління земельними ресурсами носить галузевий

характер, крім того, вона недостатньо збалансована між міністерствами та відомствами, які створюють управління земельними ресурсами відповідно до функцій землі та соціальних, економічних, екологічних та технічних пріоритетів. За радянських часів головну провідну роль в управлінні земельними ресурсами «взяло» на себе Головне управління землекористування та землеустрою міністерства сільського господарства. Таке управління землями всіх задовольняло, тому що власність (в тому числі і земля) була народна і контролювало міністерство сільського господарства, в основному, сільськогосподарські угіддя (рілля, багаторічні насадження, кормові угіддя) як найголовніші у сільськогосподарській галузі.

Удосконалення організаційної форми управління здійснюється з урахуванням об'єктивних закономірностей її розвитку – відповідності рівня організації управління рівню розвитку організаційно-економічної системи, забезпечення оптимального співвідношення управлінських структур та інших заходів щодо вдосконалення системи, які мають бути адекватними перетворенням, що здійснюються в економіці країни (рис. 1) [2, с. 118].

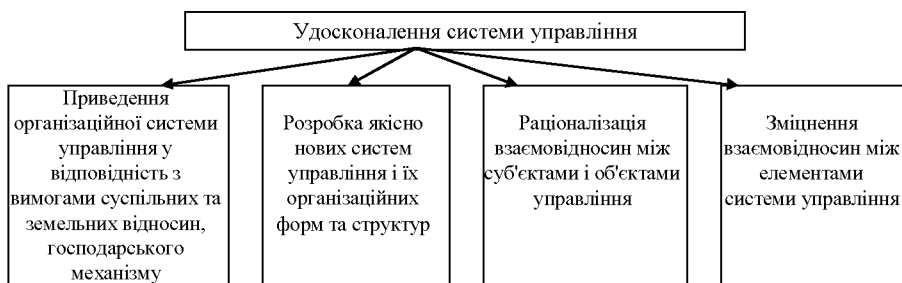

Рис. 1. Напрями удосконалення організаційної системи управління

В контексті змін в земельному фонді країни проектом Загальнодержавної програми використання та охорони земель передбачено необхідність удосконалення структури земельних угідь та проведення комплексу заходів з охорони земель, відтворення родючості ґрунтів. Зокрема, зниження рівня сільськогосподарської освоєності території та зниження розораності шляхом виведення деградованих, малопродуктивних і техногенно-забруднених земель з інтенсивного сільськогосподарського використання та переведення їх у природні угіддя шляхом консервації до 2017 року. Разом з тим, слід відмітити, що в разі відсутності фінансового забезпечення заходів з охорони земель зміна структури земельного фонду відбуватиметься інерційно безвідносно до запланованої динаміки земельних угідь, передбаченої в проекті Загальнодержавної програми використання та охорони земель.

У лісостеповій зоні, в якій розташована більша частина Вінницької області, ґрунтоутворюючий процес розвивався, з одного боку, під широколистяними лісами, з іншого – під степами. Під різнотравно-лучними степами сформувалися різні підтипи чорноземів, з яких в області найбільш поширені типові, опідзолені і реградовані. Під лісами на підвищеннях рельєфу, значними ділянками залягають світло-сірі, сірі та темно-сірі лісові ґрунти. Для них характерний менший, порівняно з чорноземами, гумусовий горизонт. Взагалі, за своєю будовою різновиди сірих ґрунтів нагадують підзолисті, але відрізняються від останніх більшою кількістю гумусу і меншою кислотністю.

В цілому, ґрунти області відзначаються високою родючістю, яка значно знижується внаслідок розвитку ерозійних процесів. Загалом по області спостерігається тенденція до збільшення еродованих земель внаслідок інтенсифікації землеробства без повного здійснення ґрунтозахисних технологій та контурно-меліоративної організації території, перенасичення структури посівних площ просапними культурами. До того ж, рельєф області має природний водно-еродований характер. Щодо продуктивності кормових угідь, де змитість ґрунтового покриву досягає більше 50%, особливо пасовищ, рівень природної родючості зменшується в залежності від їх еродованості.

Недостатня кількість кормових ресурсів природних лучно-пасовищних угідь змушує відводити під фуражні та кормові культури орні землі, в результаті кормовиробництво обходиться в кілька разів дорожче. Через нестачу площ сінокосів і пасовищ та їх низьку продуктивність доводиться застосовувати стійлове утримання тварин, що при всіх його перевагах несприятливо позначається на їхньому рості та продуктивності. За такої системи неможливо збільшити кількість поголів'я худоби на пасовищах.

Передусім консервації мають підлягати найбільш деградовані орні землі, використання яких спричиняє відчутні негативні екологічні й економічні наслідки, та ті, які знаходяться в кризовому та катастрофічному стані. Консервацію рекомендується проводити залуженням із переведенням під сіножаті і пасовища. Тимчасову консервацію слід здійснювати залуженням із наступним поверненням до складу орних земель.

Деградовані й малопродуктивні землі, господарське використання яких є екологічно небезпечним і економічно неефективним, підлягають консервації, що становить окремий напрям охорони земель.

Слід також зазначити, що охорона землі має здійснюватися не тільки під загрозою застосування санкцій адміністративної, цивільної та кримінальної відповідальності, а й бути економічно вигідною. Держава повинна законодавчо запровадити систему економічного стимулювання охорони та раціонального використання земель.

Отже, удосконалення організаційної форми управління земельними ресурсами повинно здійснюватись з урахуванням об'єктивних закономірностей її розвитку: відповідності рівня організації управління рівню розвитку організаційно-економічної системи, забезпечення оптимального співвідношення управлінських структур та інших заходів щодо вдосконалення системи, які мають бути адекватними перетворенням, що здійснюються в економіці країни. Відповідно до зазначених організаційних завдань до системи управління земельними ресурсами на регіональному рівні доцільно включити підрозділи: комплексного аналізу і прогнозування соціально-економічного розвитку землекористування, регіону і платежів за землею; територіального землекористування агрокомплексу; охорони земель; інформаційного обслуговування.

Використані джерела

1. Дорош О. С. Управління земельними ресурсами на регіональному рівні. Київ: ТОВ «ЦЗРУ», 2004. 142 с.
2. Bondarenko V. M., Shevchuk H. V. Problems, development and implementation of the rational marketingstrukture inenterprises in the fruit and vegetable industry. *Economics and Finance*. 2018. №9. С. 121–131.
3. Avhustyn R., Demkiv I., Kotys N. Modeling the assessment of the probability of shadowing and spread of corruption in the social system and the sphere of public services Conference Proceedings Advanced Computer Information Technologies. Cheske Budejovice, Czech Republic, June 5-7, 2019, S.388-392.

Олекса МЕУШ

здобувачка освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я» ТНЕУ
Науковий керівник – д.н.держ.упр., доц., проф. кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу ТНЕУ
Віталій ТОЛУБ'ЯК

СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Рациональне використання трудових ресурсів є одним з основних умов ефективного функціонування закладів охорони здоров'я, що сприяє максимальній забезпеченості населення необхідною медичною допомогою. Наявність достатньої кількості висококваліфікованих медичних працівників є найважливішою умовою надання громадян країни якісних медичних послуг. Важливим інструментом в процесі управління трудовими ресурсами виступає стимулювання підвищення їх рівня професійних навичок, як запорука